



۲۰۲۳/۰۷/۰۳



سید عظیم حسینی

قاموس کبیر افغانستان - بخش رجال سیاسی

معرفی وزرای تجارت در قاموس کبیر افغانستان

دوستان گرانقدر: جهت غنای هرچه بیشتر بخش - رجال سیاسی در قاموس کبیر افغانستان، وزرای تجارت (تجارت و صنایع - اقتصاد) از زمان ایجاد دولت اعلیحضرت امان الله خان، بالترتیب معرفی می شوند. از دوستان گرانقدر تقاضا می‌گردد، هرگاه در مورد وزرای سایر وزارت ها معلوماتی داشته باشند میتوانند نوشته های شانرا به قاموس کبیر افغانستان ارسال نمایند تا به نام خود شان نشر گردد.

۳. علی محمد خان وزیر تجارت در سال (۱۳۰۷)

علی محمد خان، به نوشته میر محمد صدیق فرهنگ در کتاب افغانستان در پنج قرن اخیر، پس از غلام محمد وردک و عبدالهادی داوی در اواخر پادشاهی شاه امان الله (۱۳۰۷)، نیز به حیث وزیر تجارت ایفای وظیفه نموده است. طوریکه در تاریخچه قصر ستور آمده است، علی محمد خان که بعداً سمت وزارت معارف را عهده دار شد، عضویت کلوب قصر ستور را نیز داشته است. "سالون بزرگ قصر مذکور در سال ۱۳۰۷ هـ ش بنام کلوب ستور عنوان یافته و شکل یک انجمن عالی ادبی و عرفانی را داشته و از طرف شاه امان الله رهبری میگردید" (فوفلزایی، فرهنگ باستان کابل، ج اول، ص ۱۰۰۸)

در کلوب ستور کنفرانسهای ادبی دایر میگردید تا در ارتقای سطح دانش جوانان قدم مؤثر برداشته باشند. یکی از مرام های این کلوب ترویج تخلص و اسم فامیلی بود.

موضوعاتی که در کلوب ستور تعمیم می یافت و دراجندای آن بود:

- اصول بیانیه ها در محافل رسمی

- اصول پوشیدن لباس فاخره در دعوت های رسمی

- آداب استماع بیانیه ها در محافل رسمی
- طریق استیضاح و استجواب و گفتن جواب با اصول علمی و ادبی
- منع سر مه کردن چشم مامورین، عساکر و شاگردان مکاتب
- منع دستار بستن پر پیچ و تاب
- منع موی سر دراز گذاشتن مردان (بیثلی)
- منع پوشیدن پیزار زرین، پیراهن و تنبان و غیره
- منع دشنام و تحقیر و توهین به زیر دستان و منع لت و کوب کردن
- منع عبور دادن طعام از پیش روی مردم کوچه و بازار
- منع کلمات از قبیل: غلام، نوکر، قربان، قدوی، قربانت شوم، فدایت شوم، بلاگردانت شوم، صدقه ات کردم، نوکر تان هستم، نمک خورتان هستم، مهربانی صاحب، حاضر حضور، خاک پای مبارک عرض میکنم، آدمم هست، نوکرم هست و زیر دستم هست.
- در کلوپ ستور در سال (۱۳۰۷) هـ ش از اوایل ماه سال تا اخیر قوس تقریباً ده بار محافل بزرگ برگزار و از طرف شاه امان الله توضیحات داده میشد، به خصوص نتایج سفر ۱۲ کشور اروپایی و آسیایی را به گوش جوانان رسانید. اما با ناباوری در زمان حبیب الله کلکانی این کلوپ خاموش گردید و جلساتی در آن دایر نگردید، تا اینکه نادر خان مجدداً در سال سوم سلطنت خویش با مرامنامه جدید به روز یکشنبه دوم جوزای ۱۳۱۱ هـ ش آنرا افتتاح نمود. موصوف نسبت گرفتاری های سلطنت وکالت کلوپ ستور را به محمد هاشم خان صدراعظم سپرد. اعضای این دوره عبارتند از:
- شاه محمود وزیر دفاع، بعد صدراعظم افغانستان
- شهزاده محمد ظاهر بعداً پادشاه افغانستان، فیض محمد خان زکریا وزیر خارجه، میرزا محمد خان وزیر تجارت، **علی محمد خان وزیر معارف**، غلام یحیی معین اول وزارت خارجه، محمد عثمان معین دوم وزارت خارجه، حبیب الله طرزی معین سوم وزارت

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

خارجہ، سردار محمد داوود (بعداً اولین رئیس جمهور افغانستان)، سردار محمد نعیم مدیر عمومی سیاسی، عبدالصمد حامد مدیر تشریفات و معاهدات، (بعداً معاون صدراعظم)، میرزا عبدالغفار وفا مدیر عمومی آرشیف (اوراق) و سلطان احمد مدیر اداری وزارت خارجہ. طوری کہ یاد شد این انجمن (کلوپ) در اشاعہ فرهنگ نو نقش مبرم داشت. اما امروز قصر ستور یکی از مراکز سیاسی کشور ما است، اما از کلوپ و انجمن ستور خبری نیست. شاه محمود محمود تاریخ افغانستان **Mundigak**

تلاش صورت گرفت، تا خلص بیوگرافی موصوف بہ دست آید، با تأسف دستیاب نگریدید. لازم بہ تذکر میدانم کہ ہرگاہ اقارب ودوستان مرحوم علی احمد خان وزیر تجارت در مورد ایشان معلومات داشته باشند، نویسندہ این سطور را در تکمیل بیوگرافی شان یاری رسانند. ادامہ دارد

بہ صفحہ قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه کہ نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند